

Elizabeth George

Een duister vermoeden

A.W. Bruna Uitgevers, Utrecht

10 oktober

Fleet Street

Londen-City

Zed Benjamin was nooit eerder naar het kantoor van de redacteur geroepen en hij vond het zowel verontrustend als opwindend. Door het verontrustende idee stond het zweet in zijn oksels. Door de opwindende voelde hij om de een of andere reden zijn hartslag letterlijk in zijn duimtoppen. Maar vanaf het begin had hij het essentieel gevonden om Rodney Aronson als een gewone jongen van *The Source* te zien, en daarom schreef hij de zwetende oksels en kloppende duimen toe aan het feit dat hij te vroeg in het seizoen zijn zomerpak had verruild voor zijn winterkleden. Hij nam zich voor de volgende ochtend zijn zomerpak weer aan te trekken en hoopte maar dat zijn moeder het niet naar de stomerij had gebracht zodra ze zag dat hij zijn andere plunje had aangetrokken. Dat zou echt iets voor haar zijn, bedacht Zed. Zijn moeder was hulpvaardig en ijverig. Te hulpvaardig en overijverig.

Hij zocht naar wat afleiding, en in het kantoor van Rodney Aronson was dat niet moeilijk. Terwijl de krantenredacteur Zeds verhaal las, bekeek Zed de koppen van oude edities van het roddeltableid, die ingelijst aan de muren hingen. Hij vond ze onsmakelijk en idioot, de artikelen speelden in op de laagste driften van de menselijke geest. HOMOHOER DOORBREEKT STILTE ging over een vrijage tussen een zestienjarige jongen en een parlamentslid, in een auto in de buurt van King's Cross Station. Een onbeschaamd romantisch intermezzo dat ongelukkigerwijs werd verstoord door de komst van de zedenpolitie van het naburige politiebureau. PARLEMENTSLID IN SEKSDRIEHOEK MET TIENER was gepubliceerd voordat de schandknaap de stilte doorbrak en werd op de voet gevolgd door ZELFMOORDDRAMA VAN VROUW PARLEMENTSLID. *The Source* was er bij al deze verhalen als de kippen bij geweest, als eerste ter plaatse, kwam met de primeur, stond als eerste klaar met geld om informanten te betalen voor schunnige details voor een nog smeüiger verhaal, dat in elke geloofwaardige krant discreet zou zijn vermeld of diep in de doofpot zijn gestopt, of beide. Dit gold vooral voor pikante onderwerpen als PRINS VERWIKKELD IN SLAAPKAMERPERIKELLEN, PALEIS GESCHOKT DOOR SEKSUELE ESCAPADES ADJUDANT, EN ALWEER EEN

KONINKLIJKE SCHEIDING? die allemaal, zo wist Zed maar al te goed uit de kantineroddel, stuk voor stuk de oplagecijfers van *The Source* naar ruim honderdduizend exemplaren hadden getild. De krant stond bekend om dit soort verhalen. Iedereen op de redactie begreep dat je niet als onderzoeksjournalist voor *The Source* wilde werken als je je handen niet vuil wilde maken aan het wroeten in andermans vieze was.

En dat was, eerlijk gezegd, het geval bij Zedekiah Benjamin. Hij wilde helemaal niet als onderzoeksjournalist voor *The Source* werken. Hij zag zichzelf eerder als een columnist voor de *Financial Times*, iemand met een carrière die zoveel respect en erkenning afdwong dat hij zich zijn werkelijke liefde kon veroorloven: het schrijven van mooie poëzie. Maar banen voor respectabele columnisten lagen bepaald niet voor het oprapen en een mens moest toch wat om de schoorsteen te laten roken, want met schitterende gedichten schrijven lukte dat niet. Dus Zed wist dat hij zich voortdurend moest voordoen als iemand die zowel journalistieke als professionele voldoening haalde uit de jacht op sociale misleunen van beroemdheden en slippertjes van leden van het Koninklijk Huis. Maar toch mocht hij graag geloven dat het zelfs voor een krant als *The Source* niet verkeerd was als die enigszins uit de spreekwoordelijke goot kon kruipen van waaruit, en zo was het toch zeker, niemand naar de sterren lag te staren.

Het stuk dat Rodney Aronson aan het lezen was, was daar een voorbeeld van. Volgens Zed hoefde een tabloidverhaal niet per se vol te zitten met wellustige details om de belangstelling van de lezer vast te houden. Verhalen konden verlichtend en bevrijdend zijn, zoals dit verhaal, en daarmee zou de krant ook heus wel verkopen. Toegegeven, dit soort artikelen haalde niet de voorpagina, maar het zondagsmagazine was ook goed, hoewel een spread over de twee middenpagina's van de dagelijkse editie ook mooi zou zijn, zolang er maar foto's bij geplaatst werden en het verhaal op de volgende pagina verderging. Zed had een eeuwigheid over dit stuk gedaan en het verdiende liters drukinkt, vond hij. Alles zat erin waar de lezers van *The Source* dol op waren, maar dan op een fijnzinnige manier. Het ging over de zonden van vaders en hun zonen, gebroken relaties werden uitgediept, er zat alcohol- en drugsgebruik in en uiteindelijk was de verlossing nabij. Het artikel rept van een mislukking die gevangen zat in een dodelijke wurggreep van een methamfetamineverslaving, die op het allerlaatste moment min of meer tot inkeer wist te komen en een nieuw leven begon, een wedergeboorte waarin hij een onverwachte toewijding voor het laagste uitschot van de maatschappij aan de dag legde. Dit was een verhaal over schurken en helden, met waardige tegenstanders en eeuwigdurende liefde.

Het speelde zich af op exotische plaatsen, ging over familiewaarden, ouderlijke liefde. En bovendien...

‘Doodsaai.’ Rodney Aronson gooide Zeds verhaal op het bureau en plukte aan zijn baard. Hij pulkte er een chocoladekruimel uit en ving die op in zijn mond. Tijdens het lezen had hij een chocoladereep verorberd en met een rusteloze blik zocht hij zijn bureau af naar een volgende lekkernij, waar hij best zonder kon, als je zijn buik bekeek waar het reusachtige safari-jasje dat hij op zijn werk graag droeg omheen spande.

‘Wat?’ Zed dacht dat hij het niet goed had verstaan en zocht zijn hersens af naar iets wat op ‘doodsaai’ rymde, om zichzelf ervan te overtuigen dat zijn redacteur zijn stuk niet had veroordeeld tot de onderste hoek van bladzijde twintig of erger.

‘Doodsaai,’ zei Rodney. ‘Zo doodsaaai dat ik ervan in slaap val. Toen ik je daarheen stuurde, had je me een sappig achtergrondverhaal beloofd. Wat ik me ervan kan herinneren, heb je me een sappig achtergrondverhaal gegarandéerd. En dan te bedenken dat ik Joost mag weten hoeveel dagen in een hotel voor je heb betaald...’

‘Vijf,’ zei Zed. ‘Want het was een ingewikkeld verhaal en er moesten mensen worden geïnterviewd, zodat het objectief bleef...’

‘Oké. Vijf. En over dat hotel moet ik het trouwens nog met je hebben, want ik heb de rekening gezien en ik vraag me af of die kamer soms inclusief dansmeisjes was. Als iemand verdomme vijf dagen lang op kosten van de krant naar Cumbria wordt gestuurd en belooft met een spetterend verhaal thuis te komen...’ Rodney pakte het stuk en zwaaide ermee. ‘Wat heb je daar eigenlijk onderzocht? En waar gaat die titel in godsnaam over? “Het negende leven.” Wat is dit, iets van je intellectuele literaire cursus? Creatief schrijven zeker, hè? Je verbeeldt je zeker dat je een romanschrijver bent, hè?’

Zed wist dat de hoofdredacteur geen universitaire opleiding had genoten. Ook daar werd in de kantine over gekletst. Zodra Zed bij *The Source* kwam werken, was hem in bedekte termen al snel het advies gegeven: in godsnaam, voor je eigen bestwil, jongen, roep niet Roods toorn over je af door hem eraan te herinneren dat je ook maar érgens een eerste of tweede graad in hebt die zelfs maar vagelijk met hoger onderwijs te maken heeft. Daar kan hij níét mee omgaan en dan denkt hij dat je ’m in de zeik neemt, dus heb het daar alsjeblieft niet over.

En zo manoeuvreerde Zed omzichtig met zijn antwoord op Rodney's vraag over de titel van het stuk. ‘Ik dacht eigenlijk meer aan katten.’

‘Je dacht aan katten.’

‘Eh... met negen levens?’

‘Ik snap ’m. Maar we schrijven niet over katten, of wel?’

‘Nee. Natuurlijk niet. Maar..’ Zed wist niet zo goed wat de redacteur wilde, dus hij veranderde van koers en putte zich verder uit in verklaringen. ‘Ik wilde maar zeggen dat die kerel acht keer in een afkickklinik heeft gezeten, in drie verschillende landen, en niets werkte, maar dan ook helemaal niets. O, misschien is hij zes of acht maanden clean geweest, of misschien een keer een jaar, maar na een tijdje zat ie weer aan de drugs en was het weer mis. Hij belandt in Utah waar hij een heel bijzondere vrouw ontmoet, en plotseling is hij een nieuw mens die zijn verleden achter zich laat.’

‘Presto, turno, is dat alles? Gered door de macht van de liefde, hè?’ Rodney zei het op minzame toon en Zed putte daar moed uit.

‘Precies, Rodney. Daarom is het zo ongelooflijk. Hij is compleet genezen. Hij komt thuis, bepaald niet als de verloren zoon naar het gemeste kalf, maar..’

‘Het gemeste wat?’

Zed schakelde snel terug. Bijbelse toespeling. Kon duidelijk niet. ‘Stomme opmerking. Dus hij komt thuis en start een project voor de reddelozen.’ Kon je dat zo zeggen? vroeg Zed zich af. ‘En niet voor degenen die je zou verwachten: jonge meisjes en jongens met nog een heel leven voor zich. Maar de verworpenen der aarde. Oude kerels met een hard leven, het gespuis van de maatschappij..’

Rodney keek hem aan.

Zed haastte zich verder: ‘Maatschappelijk uitschot dat zijn volgende maaltijd uit een vuilnisbak haalt en waarbij ze hun rotte tanden uitspugen. Hij redt ze. Hij denkt dat ze de moeite van het redden waard zijn. En het helpt. Zij genezen ook. Een leven lang drank, drugs, een hard bestaan, en ze zijn genezen.’ Zed haalde adem. Hij wachtte op Rodney’s reactie.

Die kwam gauw genoeg, maar zo te horen was hij bepaald niet enthousiast over de argumenten die Zed ter verdediging van zijn verslag aanvoerde. ‘Ze herbouwen verdomme gewoon een toren, Zed. Niemand geneest ergens van en als de toren klaar is, wordt het hele zwikkie weer op straat gezet.’

‘Dat geloof ik niet.’

‘Waarom niet?’

‘Omdat het een burchttoren is. En dat geeft het verhaal ballen. Het is een metafoor.’ Zed wist dat hij zich met het begrip metafoor op glad ijs begaf, dus hij ging snel verder: ‘Als je bedenkt waar de torens voor dienen, dan zie je hoe het in z’n werk gaat. Ze waren gebouwd als verdediging tegen grensplunderaars – die akelige kerels die vanuit Schotland binnenvielen, weet je wel? – en in dit geval staan de grensplunderaars

voor drugs, oké? Meth. Coke. Hasj. Smack. Blowen. Wat dan ook. De burchtoren zelf vertegenwoordigt verlossing en herstel, en elke verdieping van de toren heeft zijn eigen bestemming: op de begane grond huisden de dieren, de eerste verdieping was voor koken en huishoudelijke karweitjes en de tweede voor wonen en slapen, terwijl vanaf het dak de plundersaars werden teruggeslagen door ze met pijlen en, o, weet ik veel, met kokende olie of zoiets, te bestoken. Als je dat allemaal in ogenschouw neemt en bedenkt wat het zou móéten betekenen en zou kúnnen betekenen in het leven van iemand die zo'n... wat zal 't zijn?... vijftien jaar op straat heeft geleefd, dan...'

Rodney liet zijn hoofd op het bureau vallen. Hij wuifde Zed weg.

Zed wist niet zo goed wat hij daarmee aan moest. Het leek erop dat hij kon vertrekken, maar hij was niet van plan met z'n staart tussen de benen... God, alweer een metafoor, dacht hij. Hij denderde door en zei: 'Dat maakt dit een eersteklas stuk. Daarmee is dit verhaal perfect voor de zondageditie. Ik zie het al voor me in het magazine, vier pagina's met foto's: de toren, de kerels die hem herbouwen, wat ervóór gebeurde en wat erna kwam, dat soort dingen.'

't Is doodsaai,' zei Rodney weer. 'Wat, trouwens, ook een metafoor is. Dat geldt ook voor seks, maar daar staat in dit verhaal niets over.'

'Seks,' herhaalde Zed. 'Nou die vrouw heeft wél sexappeal, maar ze wilde niet dat het verhaal over haar of over hun relatie ging. Ze zei dat hij degene is die...'

Rodney hief zijn hoofd. 'Ik bedoel niet letterlijk seks, sukkel. Ik bedoel seks zoals bij séxy.' Hij knipte met zijn vingers. 'Dat knetteren, die spanning, geef de verlangende lezer wat ie wil, de onrust, de haast, de groeiende opwinding, van dat maak-d'r-nat-maak-'m-hard, alleen weten ze niet eens dat ze zich zo voelen. Snap je me? Dat ontbreekt aan jouw verhaal.'

'Maar dat is de bedoeling ook niet. Het moet juist mensen een hart onder de riem steken, ze hoop geven.'

'We zitten hier niet om mensen een hart onder de riem te steken en we zitten al helemaal niet in de hoopbusiness. Onze business is kranten verkopen. En geloof me, met dit gelul lukt dat voor geen meter. We hebben het hier wel over een bepaald sóórt onderzoeksjournalistiek. Bij je sollicitatiegesprek zei je dat je wist wat ik daarmee bedoelde. Daarom ben je toch naar Cumbria gegaan? Wéés dan ook een onderzoeksjournalist. Doe onderzoek, verdomme.'

'Dat heb ik gedaan.'

'Gelul. Dit is een liefdesfeestje. Iemand heeft je daar uit de broek gekletst...'

‘Dat is helemaal niet zo.’

‘... en jij bent door de knieën gegaan.’

‘Niet waar.’

‘Dus dit...’ Hij wapperde weer met het verhaal. ‘... moet voor het echte werk doorgaan, hè? Dit versta jij dus onder een lekker verhaal?’

‘Nou ja, ik begrijp dat... Misschien niet echt. Maar ik bedoel maar, als je die vent eenmaal kent...’

‘Zinkt de moed je in de schoenen. Een onderzoek van likmevestje.’

Zed vond dat heel oneerlijk. ‘Dus eigenlijk zeg je dat een verhaal over drugsverslaving, een weggegooid leven, gekwelde ouders die alles geprobeerd hebben om hun kind te redden zodat hij zichzelf zou redden... die kerel die bijna stikte in de zilveren lepel, Rodney... geen onderzoeksverhaal is? Niet sexy? Niet sexy zoals jij het graag wilt?’

‘De zoon van een of andere lord nietsnut verzuipt zich in de drugs.’ Rodney gaapte theatraal. ‘Is dat soms iets nieuws? Zal ik je nog een paar namen geven van tien andere waardeloze eikels die hetzelfde doen? Zo gebeurd, hoor.’

Zed voelde zich moedeloos worden. Al die verloren tijd, al die verspilde moeite, al die interviews, al die – moest hij toegeven – subtiele plannen om bij *The Source* een koerswijziging te bewerkstelligen en er een krant van te maken die tenminste nog een béétje de moeite waard was, en waarmee zijn naam ook in de schijnwerpers kwam te staan, want, laten we wel wezen, de *Financial Times* nam momenteel niemand aan. Alles voor niets. Het klopte niet. Zed woog zijn kansen en zei ten slotte: ‘Oké. Ik snap je punt. Maar stel dat ik nog een poging waag? Stel dat ik daar weer naartoe ga en nog wat dieper graaf?’

‘Waar naartoe, in godsnaam?’

Dat was absoluut de hamvraag. Zed dacht aan alle mensen met wie hij had gesproken: de bekeerde verslaafde, zijn vrouw, zijn moeder, zijn zussen, zijn vader, de arme drommels die hij aan het redden was. Had hij soms iets over het hoofd gezien? Nou, dat moest haast wel, om de simpele reden dat dat nu eenmaal altijd zo was. ‘Dat weet ik eigenlijk niet,’ zei Zed. ‘Maar als ik nog wat rondneus... Iedereen heeft geheimen. Iedereen liegt weleens ergens over. En als je bedenkt hoeveel dit verhaal heeft gekost, dan is het niet zo erg als ik nog een poging waag.’

Rodney schoof zijn stoel naar achteren en leek Zeds voorstel in overweging te nemen. Hij drukte met een vinger op een knop van zijn telefoon en blafte naar zijn secretaresse: ‘Wallace. Ben je daar?’ en toen ze antwoordde: ‘Haal nog een reep voor me. Hazelnoot deze keer.’ En toen tegen Zed: ‘Jouw tijd, jouw geld. Anders gaat ’t niet door.’

Zed knipperde met zijn ogen. Dat zette de zaken in een heel ander

licht. Hij zat bij *The Source* op de onderste sport van de ladder, en dat gold ook voor zijn loon. Hij berekende een treinkaartje, een huurauto, een hotel... misschien een B&B of bij een oude dame die kamers verhuurde in een achterafstraatje in... waar? Niet bij de Lakes. Dat was te duur, zelfs in deze tijd van het jaar. En werd hij eigenlijk wel doorbetaald als hij in Cumbria was? Dat betwijfelde hij. Hij zei: 'Mag ik er nog even over nadenken? Ik bedoel, je gooit het verhaal toch niet meteen weg? Ik moet even kijken hoe ik er financieel voorsta, als je begrijpt wat ik bedoel.'

'Kijk zoveel je wilt.' Rodney glimlachte. Zijn lippen waren niet gewend aan deze voor hem onnatuurlijke beweging, waaruit bleek dat dit zelden gebeurde. 'Zoals ik al zei: jouw tijd, jouw geld.'

'Bedankt, Rodney.' Zed wist eigenlijk niet waarom hij de man bedankte, dus hij knikte, stond op en liep naar de deur. Toen hij de deurekruk vastpakte, voegde Rodney er op vriendelijke toon aan toe: 'Mocht je besluiten toch te gaan, dan zou ik dat petje thuislaten als ik jou was.'

Zed aarzelde, maar voor hij iets kon zeggen, vervolgde Rodney: 'Het heeft niets met religie te maken, knul. Ik geef niet om jouw godsdienst of welke godsdienst dan ook. Neem een raad aan van iemand die al in het vak zat toen jij nog in de luiers lag. Doe het of niet, maar zoals ik het zie, wil je de mensen niet afleiden, je wilt ze juist het idee geven dat je hun biechtvader bent, hun beste vriend, een schouder om op uit te huilen, hun zielknijper, noem maar op. Dus als je door een of ander attribuut hun aandacht afleidt van het verhaal dat ze aan je kwijt willen – of liever gezegd, en in ons geval, níét aan je kwijt willen – dan heb je een probleem. En daarmee bedoel ik alles wat lijkt op tulbanden, zwaaiende rozenkransen om je nek, petten, met henna geverfde lange baarden, dolken aan je middel. Snappie? Een onderzoeksjournalist moet in de achtergrond opgaan. En met dat petje... Kijk, aan je lengte kun je niets doen, en ook niet aan je haar – tenzij je het verft, maar dat hoeft van mij niet – maar dat petje gaat echt te ver.'

In een reflex raakte Zed zijn keppeltje aan. 'Dat draag ik omdat...'

'Het kan me niet schelen waarom je 't draagt. Het kan me niet schelen dát je 't draagt. Neem het aan als een raad van een wijze man, meer niet. Jouw keus.'

Zed wist dat de hoofdredacteur dit laatste zei om een rechtszaak te voorkomen. Sterker nog, hij wist dat de hoofdredacteur alles wat hij over het keppeltje had gezegd om diezelfde reden zo had geformuleerd. *The Source* was bepaald niet een bastion van politieke correctheid, maar daar ging het niet om. Rodney Aronson wist precies hoe hij te werk moest gaan.

‘Denk er gewoon over na,’ zei Rodney tegen hem toen de deur van het kantoor openging en zijn secretaresse met een gezinsverpakking chocoladerepen binnenkwam.

‘Doe ik,’ zei Zed. ‘Absoluut.’

St. John's Wood

Londen

Tijd was van levensbelang, dus hij vertrok meteen. Hij zou de metro nemen en overstappen op de bus naar Baker Street. Een taxi naar St. John's Wood zou beter zijn geweest, dan had hij in elk geval beenruimte, maar dat kon hij niet betalen. Dus liep hij helemaal naar station Blackfriars, wachtte eindeloos op de ringlijn, en toen die tjokvol arriveerde moest hij binnen pal voor de wagondeuren staan, waar hij alleen maar paste door zijn schouders in te trekken en als een boeteling zijn kin op zijn borst te laten rusten.

Met een verdraaide nek stapte hij in Barclay's uit waar hij voor de laatste etappe van zijn reis de bus pakte. Hij wilde zijn bankrekening bekijken, in de ijdele hoop dat hij zich misschien had misrekend toen hij de vorige keer zijn saldo had aangevuld. Hij had geen spaargeld, behalve dan wat er op die ene rekening stond. Toen hij dat bedrag zag, zonk de moed hem in de schoenen. Door dat reisje naar Cumbria zou hij failliet gaan en hij moest bedenken of het wel de moeite waard was. Het was per slot van rekening maar een verhaal. Als hij ervan afzag, zou hij gewoon weer een volgende opdracht krijgen. Maar je had verhalen en verhalen, en dit... Hij wist gewoon dat het iets bijzonders was.

Nog steeds besluiteloos kwam hij anderhalf uur eerder thuis dan normaal en daarom belde hij bij de ingang van het gebouw aan. Zo zou zijn moeder niet in paniek raken als ze een sleutel in het slot hoorde op een tijdstip van de dag dat ze niemand verwachtte. Hij zei: 'Ik ben het, mam,' en zij zei: 'Zedekiah! Geweldig!' wat hem nogal verbaasde, tot hij binnenkwam en zag waarom zijn moeder zo opgetogen was.

Susanna Benjamin was net een bescheiden theetafel aan het opruimen, maar ze was niet alleen. Een jonge vrouw zat in de beste stoel van de kamer, de stoel die Zeds moeder altijd voor gasten reserveerde. Ze bloosde bevallig en boog haar hoofd even toen Zeds moeder ze aan elkaar voorstelde. Ze heette Yaffa Shaw, zei Susanna Benjamin, en zat in dezelfde leesgroep als Zeds moeder, en ze riep uit dat dit wel héél toevallig was, wonderbaarlijk gewoon. Zed wachtte tot er meer kwam en werd niet teleurgesteld: 'Ik vertelde Yaffa net dat mijn Zedekiah áltijd

met zijn neus in de boeken zit. En niet in eentje, maar wel in vier of vijf tegelijk. Vertel aan Yaffa wat je nu aan het lezen bent, Zed. Yaffa is aan de nieuwe Graham Swift begonnen. Nou ja, we gaan allemaal de nieuwe Graham Swift lezen. Voor de leesclub, Zed. Ga zitten, ga zitten, liefje. Neem een kop thee. O hemeltje, die is koud. Zal ik verse zetten?’

Voordat Zed kon reageren, was zijn moeder al weg. Hij hoorde haar in de keuken rommelen. En als klap op de vuurpijl zette ze ook nog de radio aan. Hij wist dat ze met opzet een kwartier over het theezetten zou doen, want zijn moeder en hij hadden dit wel vaker aan de hand gehad. De vorige keer was het een kassameisje van de Tesco geweest. De keer daarvoor een veel betere partij, de oudste nicht van hun rabbi, die in Londen was om een door een Amerikaanse universiteit georganiseerde zomercursus te volgen, al wist Zed niet meer welke. Na Yaffa, die hem gadesloeg en ongetwijfeld op een gesprekje hoopte, zouden er anderen volgen. Dit zou zo doorgaan tot hij met een van hen was getrouwd en dan zouden de toespelingen op kleinkinderen beginnen. Niet voor het eerst vervloekte Zed zijn oudere zus, en de loopbaan die ze had gekozen, en haar besluit om niet alleen geen kinderen te baren maar ook niet te trouwen. Zij had een wetenschappelijke carrière die hem eigenlijk was toebedeeld. Niet dat hij een wetenschappelijke carrière had gewild, maar als zij nou een beetje had meegewerkt en haar moeder een schoonzoon en kleinkinderen had geschonken, dan zou hij niet steeds als hij thuiskwam geconfronteerd worden met de zoveelste potentiële huwelijkskandidaat die met een of ander smoesje in het pand op de loer lag.

Hij zei tegen Yaffa: ‘Jij en mam... jullie zitten in dezelfde leesclub, hè?’

Ze bloosde nog heviger. ‘Eigenlijk niet,’ biechtte ze op. ‘Ik werk in de boekwinkel. Ik adviseer de club over boeken. Je moeder en ik... raakten aan de praat... ik bedoel, dat gebeurt wel vaker, je weet hoe dat gaat.’

O, en of hij dat wist. En ook hoe Susanna Benjamin precies te werk ging. Hij kon het gesprek zo uittekenen: de sluwe vragen en de vriendelijke antwoorden. Hij vroeg zich af hoe oud het arme meisje was en of zijn moeder haar vruchtbaarheid in haar calculatie had weten mee te nemen.

Hij zei: ‘Ik durf te wedden dat je niet had verwacht dat ze een zoon had.’

‘Dat heeft ze niet gezegd. Alleen liggen de zaken nu een beetje lastig, want...’

‘Zed, liefje,’ zong zijn moeder uit de keuken. ‘Is Darjeeling goed? Koekje erbij? Wat dacht je van een scone, schat? Yaffa, wil jij nog meer thee? Jullie willen vast wat babbelen, dat weet ik zeker.’

En dat was nou precies wat Zed niet wilde. Hij wilde tijd om na te

denken, en de voors en tegens afwegen of hij schulden zou maken om naar Cumbria te gaan, zodat hij zijn verhaal wat pikanter kon maken. En als hij inderdaad naar Cumbria ging, moest hij precies uitzoeken waar hij die pikante details dan vandaan moest halen: dat bruisende, de kick, wat het ook was waarvan de lezers van *The Source*, die hoogstwaarschijnlijk de collectieve intelligentie van een grafsteen bezaten, opgewonden raakten. Hoe kreeg je een grafsteen opgewonden? Door een lijk te regelen. Zed giechelde inwendig bij die doorgetrokken metafoor. Hij was alleen maar wat blij dat hij die niet bij Rodney Aronson had gebruikt.

‘Zo, liefjes!’ Susanna Benjamin voegde zich weer bij hen, ze droeg een dienblad met versgezette thee, scones, boter en jam. ‘Wat een lang end is mijn Zedekiah, hè, Yaffa? Ik weet niet van wie hij dat heeft. Hoe komt dat eigenlijk, schatje?’ Dit laatste was tegen Zed. Hij was twee meter lang en zijn moeder wist net zo goed als hij waar dat vandaan kwam: zijn grootvader van vaders kant was maar een kleine acht centimeter korter geweest. Toen hij geen antwoord gaf, ging ze opgewekt verder: ‘En die voeten van hem. Kijk eens naar die voeten, Yaffa. En zijn handen zijn zo groot als een rugbybal. En je weet wat ze zeggen...’ Ze knip-oogde. ‘Melk en suiker, Zedekiah? Allebei toch?’ En tegen Yaffa: ‘Heeft twee jaar in de kibboets gezeten, die zoon van me. Daarna twee jaar in het leger.’

‘Mam,’ zei Zed.

‘O, doe niet zo verlegen.’ Ze schonk meer thee in Yaffa’s kopje. ‘Het Israëlsche leger, Yaffa. Wat vind je daarvan? Hij verstopt zich graag. Zo’n bescheiden jongen. Zo is hij altijd geweest. Yaffa is ook zo, Zedekiah. Je moet elk stukje informatie uit haar trekken. Geboren in Tel Aviv, haar vader een chirurg, twee broers die in het kankeronderzoek werken, moeder een modeontwerpster, mijn jongen. Modeontwerpster! Is dat niet geweldig? Natuurlijk kan ik me haar ontwerpen niet veroorloven, want haar kleren worden verkocht in... Hoe noemde je ze ook alweer, Yaffa, liefje?’

‘Boetiëks,’ zei Yaffa hoewel ze nu zo rood was geworden dat Zed vreesde dat ze een beroerte of hartaanval zou krijgen.

‘In Knightsbridge, Zed,’ zei zijn moeder op plechtige toon. ‘Denk je eens in. Ze ontwerpt helemaal in Israël kleding en die wordt hiér verkocht.’

Zed zocht naar een manier om de woordenstroom te onderbreken, dus zei hij tegen Yaffa: ‘Wat brengt jou naar Londen?’

‘Studie!’ antwoordde Susanna Benjamin. ‘Ze gaat hier naar de universiteit. Natuurkunde, Zedekiah. Biologie.’

‘Scheikunde,’ zei Yaffa.

‘Scheikunde, biologie, geologie... allemaal hetzelfde, want denk eens aan die hersens in dat lieve hoofdje van haar, Zed. En is ze niet mooi? Heb je ooit een mooier klein ding gezien dan onze Yaffa?’

‘Niet recentelijk,’ zei Zed met een betekenisvolle blik naar zijn moeder. Hij voegde eraan toe: ‘Dat moet minstens zes weken geleden zijn geweest.’ Door haar in verlegenheid te brengen hoopte hij dat ze wat zou inbinden, want haar bedoelingen lagen er wel heel dik bovenop.

Dat was ijdele hoop. Susanna zei: ‘Hij lacht zijn moeder maar al te graag uit, Yaffa. Hij is een plaaggeest, mijn Zedekiah. Daar raak je wel aan gewend.’

Aan gewénd? Zeds blik schoot naar Yaffa, die ongemakkelijk in haar stoel heen en weer schoof. Daaruit maakte hij op dat er meer onthullingen op stapel stonden en dat zijn moeder daar ook onmiddellijk mee zou komen.

‘Yaffa krijgt de oude slaapkamer van je zus,’ zei Susanna tegen haar zoon. ‘Ze is komen kijken en zei dat het precies is wat ze nodig heeft nu ze uit haar andere kamer weg moet. Is het niet enig dat er een jong gezicht in de flat bij komt? Ze trekt morgen bij ons in. Je moet me nog vertellen hoe je je ontbijt wilt, Yaffa. Je moet de dag met een stevige maaltijd beginnen zodat je goed kunt studeren. Dat was ook zo met Zedekiah, toch, Zed? Een eerste graad in de literatuur, die zoon van me. Heb ik je verteld dat hij gedichten schrijft, Yaffa? Hij gaat vast ook een gedicht over jou schrijven.’

Zed stond abrupt op. Hij was vergeten dat hij een theekopje vasthad en de Darjeeling klotste eruit. Goddank spatte het meeste ervan op zijn schoenen en niet op zijn moeders tapijt. Maar hij had het met alle liefde over haar keurig gekapte, grijze hoofd gegoten.

Hij nam ter plekke het besluit dat hij nodig had en zei: ‘Ik vertrek naar Cumbria, mam.’

Ze knipperde met haar ogen. ‘Cumbria? Maar was je daar niet...’

‘Er zit meer aan het verhaal vast en daar moet ik achteraan. En het heeft haast, zo blijkt.’

‘Maar wanneer ga je dan weg?’

‘Zodra ik mijn koffer heb gepakt.’

Wat, zo besloot hij, niet langer hoefde te duren dan een minuut of vijf, of minder.

Onderweg naar Cumbria

Doordat hij zo haastig had willen en moeten vertrekken, voordat zijn moeder daar in de woonkamer de *choppe* zou voltrekken, was Zed gedwongen een trein te nemen die hem via een omweg naar Cumbria zou brengen. Daar was niets aan te doen. Zodra hij zijn koffer had gepakt en zijn laptop in de hoes had gestopt, had hij snel de aftocht geblazen. De bus, metro, station Euston, op het perron rondhangen tot het tijd was om in te stappen, met een creditcard zijn ticket, vier broodjes, een exemplaar van *The Economist*, *The Times* en de *The Guardian* betalen, terwijl hij zich afvroeg hoe lang hij erover zou doen om iets – wat dan ook – te ontdekken waarmee hij zijn verhaal pikanter kon maken, en zich nog meer afvroeg hoe lang het zou duren om zijn moeder zover te krijgen dat ze niet meer als een souteneur vrouwen van de straat plukte... Tegen de tijd dat hij op de trein kon stappen, kon hij eindelijk afleiding zoeken in zijn werk. Hij klapte zijn laptop open en toen de trein het station uit reed, nam hij de aantekeningen door die hij nauwgezet tijdens elk interview had gemaakt en die hij elke avond zorgvuldig op zijn laptop had ingevoerd. Hij had bovendien een stapeltje handgeschreven notities bij zich, die hij ook wilde controleren. Want er moest iets zijn en dat moest en zou hij ontdekken.

Hij keek eerst naar de hoofdpersoon van zijn verhaal: Nicholas Fairclough, tweeëndertig jaar, de ooit zo liederlijke zoon van Bernard Fairclough, baron van Ireleth uit de provincie Cumbria. Bevoorrecht en in weelde geboren als hij was – en hier kwam die zilveren lepel om de hoek kijken – joeg hij in zijn jeugd het fortuin erdoorheen dat hem door het lot was geschonken. De man was gezegend met een engelachtig gezicht, maar zijn gedrag was bepaald niet engelachtig. Vanaf zijn veertiende jaar had hij tegen zijn zin een hele serie afkickprogramma's afgewerkt. Het leek wel een reisverhaal, want zijn ouders kozen steeds exotischer en verder afgelegen oorden in een poging hem tot een gezonde levensstijl te verleiden. Wanneer hij weer in het zoveelste afkickskoord zat, hield hij er van zijn vaders geld een levensstijl op na alsof het leven zelf hem een bestaan verschuldigd was dat hem linea recta terugbracht naar verslavingsland. Iedereen gooide bij die jongen de

handdoek in de ring, nadat ze er hun in onschuld gewassen handen mee hadden afgedroogd. Vader, moeder, zussen, zelfs een neef annex broer had dat gedaan...

Dát was nog eens iets om over na te denken, besefte Zed. De neef-annex-broer-invalshoek. Hij had niet gedacht dat daar een verhaal in zat, en Nicholas had dat tijdens de interviews ook benadrukt, maar het was mogelijk dat Zed iets over het hoofd had gezien wat nu van pas kon komen... Hij bladerde eerst door zijn aantekenboekje en vond zijn naam: Ian Cresswell, in een uitermate verantwoordelijke functie werkzaam bij Fairclough Industries, eerste neef van Nicholas, acht jaar ouder, geboren in Kenia maar die later in zijn jeugd naar Engeland was gekomen om zijn intrek te nemen in huize Fairclough... Daar was op de een of andere manier toch zeker wel iets mee te doen?

Zed keek op en staarde nadenkend uit het raam. Buiten was het pikdonker, het enige wat hij zag was zijn eigen reflectie: een roodharige reus bij wie zich in het voorhoofd bezorgde rimpels groefden omdat zijn moeder hem wilde uithuwelijken aan de eerste de beste bereidwillige vrouw die ze kon vinden, en omdat zijn baas op het punt stond zijn goed geschreven stuk proza in de vuilnisbak te gooien terwijl hij alleen maar iets wilde schrijven wat enigszins de moeite waard was. En dus, wat stond er in zijn aantekeningen? vroeg hij zich af. Wat? Wát?

Zed viste een van de vier broodjes uit zijn tas en schrokte het naar binnen terwijl hij zijn papieren doorkeek. Hij zocht naar een aanwijzing, een manier waarop hij op zijn verhaal kon voortborduren, of ten minste een hint dat verder graven misschien die zinding zou opleveren die er volgens Rodney Aronson zo nodig in moest. De neef-annex-broer-invalshoek zóú kunnen. Maar tijdens het lezen merkte Zed dat er voortdurend vertellingen uit het Oude Testament door zijn hoofd speelden, waardoor hij het land van de literaire zinspelingen en metaforen betrad, en hij kon het zich niet veroorloven daar rond te dwalen. Maar eerlijk gezegd was het allemachtig lastig om alles wat tijdens zijn gesprekken met de hoofdrolspelers ter sprake was gekomen, te lezen zónder aan Kaïn en Abel te denken, mijn broeders hoeder, verbrande offerandes van de opbrengst van iemands werk, en die al dan niet een wit voetje wilde halen bij degene die in het verhaal de rol van God speelde, waarschijnlijk Bernard Fairclough, baron van Ireleth. Als je écht Bijbels uit de hoek wilde komen, kon de baron Isaak zijn, die te maken kreeg met Jakob en Esau die over hun eerstgeboorterecht bakkeleiden. Hoewel Zed in de verste verte niet kon geloven hoe het in vredesnaam mogelijk was dat iemand de vacht van een dood lam – of wat het ook was geweest – kon verwarren met een stel harige armen.

Maar door dat hele idee van het eerstgeboorterecht dook Zed dieper in zijn aantekeningen om te kijken of hij informatie had over wie nou eigenlijk wat zou erven, mocht de ongelukkige situatie zich voordoen dat er iets met lord Fairclough zou gebeuren; en ook wie Fairclough Industries zou gaan leiden als de baron voortijdig aan zijn eind zou komen.

Nou, dát zou nog eens een verhaal zijn, hè? Bernard Fairclough die op raadselachtige wijze... wat? Laten we zeggen sterft of verdwijnt. Hij valt van de trap, raakt gehandicapt, krijgt een beroerte, wat dan ook. Een beetje graven onthult het feit dat hij een paar dagen voor zijn ontijdige dood, of iets van gelijke strekking, bij zijn advocaat is geweest en... wat dan? Er blijkt een nieuw testament gemaakt te zijn, het is kristalhelder wat hij met de familiezaak voor ogen heeft, er worden zaken voor het leven geregeld, er wordt tekst aan het testament toegevoegd die – wat zou 't zijn? – op een erfenis duidt, een verklaring dat iemand wordt onterfd of een onthulling van... wat? De zoon blijkt niet zijn echte zoon te zijn. De neef is niet zijn echte neef. Er bestaat een tweede gezin op de Hebriden, sinds lange tijd wordt een krankzinnig en mismaat ouder familielid in de kelder of op zolder van het botenhuis verborgen gehouden. Er staat iets op knappen. Iets gaat *kaboem*. Iets pikants.

Het probleem was natuurlijk dat als Zed écht eerlijk was, het enige nog enigszins sexy aspect aan zijn verhaal over Nicholas Faircloughs negende leven diens ronduit sexy echtgenote was. Op dat feit had hij tijdens zijn ontmoeting met Rodney Aronson niet erg de nadruk willen leggen, omdat hij redelijk zeker was van Rodneys reactie: die zou ongetwijfeld meteen zeggen dat ze een foto van haar tieten moesten plaatsen. Zed had eigenlijk amper van de vrouw gerept omdat zij op de achtergrond wilde blijven, maar nu vroeg hij zich af of hij niet meer onderzoek naar haar moest doen. Hij keek zijn aantekeningen over haar door en zag dat hij met woorden als *caramba* en *joehoe* zijn eerste reactie had neergepend zodra hij haar in het oog had gekregen. Hij had haar zelfs dwaas omschreven als de 'Zuid-Amerikaanse sirene', waarbij elke centimeter van haar v-r-o-u-w-zijn de aandacht opeiste van een m-a-n. Als Eva ook maar een beetje op Alatea Fairclough had geleden, zo had Zedekiah aan het eind van hun enige interview geconcludeerd, was het geen wonder dat Adam de appel had geplukt. De enige vraag was waarom hij niet de hele oogst met boom en al had verorberd. Dus... Was zij het verhaal? De seks? De zindering? Ze was in alle opzichten verbluffend, maar hoe bracht je verbluffend over in een verhaal? 'Zij is de reden waarom ik vandaag de dag nog leef,' zegt de echtgenoot, maar wat zou dat? Als je haar voor het voetlicht zou brengen, zou elke vent met een functionerend klokkenspel snappen waarom Nicholas Fair-

clough zijn medicijn heeft genomen. Bovendien had ze niets anders te vertellen dan: 'Nick heeft het helemaal zelf gedaan. Ik ben zijn vrouw, maar in het echte verhaal doe ik er niet toe.'

Was dat een hint geweest? vroeg Zed zich af. Zijn échte verhaal. Waren er meer onthullingen? Hij dacht echt dat hij had gegraven, maar misschien was hij wel zozeer in zijn onderwerp opgegaan dat hij in dat soort zaken wilde geloven: verlossing, bekering, een compleet nieuw leven leiden, de ware liefde vinden...

Misschien moest hij die lijn volgen: die van de ware liefde. Had Nicholas Fairclough die echt gevonden? En zo ja, was iemand daar dan jaloers op? Misschien een van zijn zussen? Want een van hen was ongetrouwd en de ander gescheiden. En hoe voelden zij zich trouwens, nu de verloren zoon was teruggekeerd?

Verder bladeren. Verder lezen. Nog een broodje. Een loopje door de trein om te kijken of er een restauratiewagen was – een belachelijk idee in een tijd waarin de winsten marginaal waren – want hij snakte naar een kop koffie. Toen weer terug naar zijn coupé waar hij het idee van een spook uiteindelijk maar helemaal opgaf, om vervolgens weer naar het spookidee terug te keren, want hij had het verhaal om te beginnen vanwege het familiehuis willen schrijven. Stel dat het spookte in het familiehuis en dat hij daardoor aan de drugs verslaafd was geraakt, wat weer geleid had tot de zoektocht naar genezing, en dat had weer geleid tot... Hij was weer terug bij die verdomde vrouw, de Zuid-Amerikaanse sirene, en de enige reden waarom hij daar weer terug was, was caramba en joehoe. Hij was beter af als hij naar huis terugkroop en deze hele verdomde zaak zou vergeten. Alleen, thuis zaten zijn moeder en Yaffa en degenen die na Yaffa Shaw zouden komen, in een niet-aflattende optocht van vrouwen met wie hij moest trouwen en kinderen krijgen.

Nee. Ergens zat hier een verhaal in, het soort verhaal dat zijn redacteur wilde. Als hij verder moest graven om iets pikants te vinden, dan moest hij zijn schop tevoorschijn halen en als het moest naar China graven. Al het andere was onaanvaardbaar. Mislukken was geen optie.

18 oktober

Bryanbarrow

Cumbria

Ian Cresswell dekte de tafel voor twee toen zijn partner thuiskwam. Hij was zelf vroeg van zijn werk weggegaan met het idee er een romantisch avondje van te maken. Hij had lamsbout gekocht, die met een geurig laagje gekruide broodkruimels in de oven goudbruin stond te braden. En hij had verse groenten en een salade klaargemaakt. Hij had in het verbouwde stookhuis een fles wijn opengemaakt, de glazen gepoetst en de oude eiken speeltafel uit een hoek van de kamer voor de open haard gezet, met twee stoelen. Het was nog niet zo koud dat de haard aan moest, hoewel het in het oude landhuis altijd wat aan de frisse kant was. Hij stak daarom een rij kaarsen aan en zette die op het gietijzeren rooster, en vervolgens zette hij twee brandende kaarsen op tafel. Intussen hoorde hij de keukendeur opengaan, gevolgd door het geluid van Kavs sleutels die in de geschilferde kamerpot in de nis voor het raam werden gegooid. Even later waren Kavs voetstappen op de flagstones in de keuken te horen en Ian moest glimlachen toen hij de ovendeur van het oude fornuis hoorde piepen. Vanavond was het eigenlijk Kavs beurt om te koken, niet die van hem, en Kav had zojuist de eerste verrassing ontdekt.

‘Ian?’ Nog meer voetstappen over de leigrijze flagstones en toen door de *hallan*. Ian had de deur van het stookhuis opengelaten en zei: ‘Ik ben hier,’ en wachtte.

Kav bleef in de deuropening staan. Zijn blik ging van Ian naar de tafel met de kaarsen, naar de open haard met de rij kaarsen en toen weer naar Ian. Daarna keek hij naar Ians gezicht, diens kleren en zijn blik bleef precies daar rusten waar Ian dat wilde. Maar na een moment vol spanning van het soort waardoor ze vroeger onmiddellijk met zijn tweeën naar de slaapkamer zouden zijn gerend, zei Kav: ‘Ik moest vandaag met de jongens meewerken. We hadden mensen te weinig. Ik ben smerig. Ik moet me wassen en verkleden.’ Toen liep hij zonder nog een woord te zeggen de kamer uit. Daardoor wist Ian dat zijn minnaar aan het tafereel had gezien wat hij van plan was. Daardoor wist Ian welke kant hun gesprek straks op zou gaan, zoals gewoonlijk. De onuitgespro-

ken boodschap van Kaveh zou vroeger voor een kink in de kabel hebben gezorgd, maar Ian besloot dat dat vanavond niet ging gebeuren. Na drie jaar verstoppertje spelen en een jaar uit de kast had hij geleerd het leven waarvoor hij bestemd was op waarde te schatten.

Het duurde een halfuur voordat Kaveh zich bij hem voegde en hoewel het vlees al tien minuten uit de oven was en de groenten een eind op weg waren om een culinaire teleurstelling te worden, was Ian vastbesloten zich niet uit het veld te laten slaan omdat de andere man zo lang de tijd had genomen. Hij schonk de wijn in – een fles van veertig pond, niet dat dat ertoe deed als je bedacht wat er te vieren viel – en knikte naar de beide glazen. Hij pakte zijn glas en zei: ‘Het is een mooie bordeaux,’ en hij wachtte tot Kav met hem het glas zou heffen. Want het was Kaveh vast wel duidelijk, dacht Ian, dat Ian een toast wilde uitbrengen, waarom zou hij daar anders met opgeheven glas en een verwachtingsvolle glimlach op zijn gezicht staan?

Kav nam nogmaals de tafel in zich op. ‘Tafel voor twee? Heeft ze je gebeld of zo?’

‘Ik heb haar gebeld.’ Ian liet zijn glas zakken.

‘En?’

‘Ik heb om nog een avond gevraagd.’

‘En vond ze dat goed?’

‘Deze keer wel. Wil je niet wat wijn, Kav? Ik heb ’m in Windermere gehaald. De slijter waar we laatst...’

‘Ik heb ruzie gehad met die verdomde ouwe George.’ Kav knikte in de richting van de weg. ‘Hij hield me aan toen ik aan kwam rijden. Hij klaagt weer over de verwarming. Hij zei dat hij recht heeft op centrale verwarming. Récht, zei hij.’

‘Hij heeft meer dan genoeg kolen. Waarom gebruikt hij die niet als het te koud is in de cottage?’

‘Hij zegt dat hij geen kolenvuur wil. Hij wil centrale verwarming. Hij zegt dat als hij die niet krijgt, hij naar een andere regeling gaat omzien.’

‘Toen hij hier woonde, had hij ook geen centrale verwarming, in godsnaam, zeg.’

‘Toen had hij het hele huis. Ik denk dat hij dat als een goedmakertje beschouwde.’

‘Nou, hij zal het ermee moeten doen, en als dat niet gaat, zal hij een andere boerderij moeten huren. Hoe dan ook, ik ga het niet de hele avond over George Cowleys grieven hebben. De boerderij was te koop. Wij hebben haar gekocht. Hij niet. Punt uit.’

‘Jij hebt haar gekocht.’

‘Een technisch detail dat we binnenkort gaan regelen, mag ik hopen, en dan gaat het niet langer om mij. Geen mijn en dijn. Geen ik, geen jij. Alleen wij.’ Ian pakte het tweede glas en bracht het naar Kav. Kav aarzelde even. Toen nam hij het aan. ‘Jezus, god, wat verlang ik naar je,’ zei Ian. En toen met een glimlach: ‘Wil je voelen hoeveel?’

‘Hmm. Nee. Laat het maar langzaam sterker worden.’

‘Klootzak.’

‘Ik dacht dat je dat juist fijn vond, Ian.’

‘De eerste keer dat ik een glimlachje zie sinds je binnen bent komen lopen. Zware dag gehad?’

‘Niet echt,’ zei Kav. ‘Alleen veel werk en niet genoeg mankracht. Jij?’

‘Nee.’ Ze namen beiden een slok en keken elkaar aan. Kav glimlachte nogmaals. Ian liep naar hem toe. Kav bewoog zich bij hem vandaan. Hij deed zijn best om te doen alsof zijn aandacht werd afgeleid door het glimmende bestek of de lage vaas met bloemen op de tafel, maar Ian liet zich niet bedotten. Toen moest hij denken aan wat elke man zou denken wanneer hij veertien jaar ouder is dan zijn minnaar en alles had opgegeven om bij hem te zijn.

Kaveh was achtentwintig en hij had genoeg redenen om te verklaren waarom hij er nog niet aan toe was om zich te settelen. Ian wilde daar echter niet van horen, want hij wist dat er slechts één ware reden was. En dat was een vorm van hypocrisie, dezelfde schijnheiligheid waar elke ruzie die ze in het afgelopen jaar hadden gehad over ging.

‘Weet je wat voor dag het vandaag is?’ vroeg Ian terwijl hij zijn glas weer hief.

Kav knikte, maar keek nors. ‘De dag waarop we elkaar hebben ontmoet. Dat was ik vergeten. Er gebeurt te veel op Ireleth Hall, denk ik. Maar nu...’ Hij wees naar de tafel. Ian wist dat hij niet alleen doelde op hoe die was gedekt, maar ook omdat hij zo zijn best op het eten had gedaan. ‘Toen ik dit zag, schoot het me te binnen. En ik voel me een ongelofelijke hufter, Ian. Ik heb niks voor jou.’

‘Ach, dat geeft niet,’ zei Ian tegen hem. ‘Wat ik wil is hier al en het is aan jou om me dat te geven.’

‘Dat heb je toch al?’

‘Je weet best wat ik bedoel.’

Kaveh liep naar het raam en schoof de zware, dikke gordijnen tot op een kier open alsof hij wilde zien waar het daglicht naartoe was gegaan, maar Ian wist dat hij nadacht over wat hij wilde zeggen. En bij het idee dat hij iets zou gaan zeggen wat Ian niet wilde horen, ging zijn hoofd bonzen en flitsten er heldere sterren voor zijn ogen. Hij knipperde er hevig mee toen hij het woord nam.

‘We worden geen spat officiëler dan we al zijn als we bij de burgerlijke stand een document tekenen.’

‘Dat is geklets,’ zei Ian. ‘Daardoor worden we officiëler dan officieel. Dan zijn we legaal. Het geeft ons aanzien in de maatschappij en, belangrijker nog, we laten de wereld weten...’

‘We hebben geen aanzien nodig. Dat hebben we als individuen al.’

‘... en belangrijker nog,’ herhaalde Ian, ‘we laten de wereld weten...’

‘Nou, dat is het ’m nou juist,’ zei Kaveh scherp. ‘De wereld, Ian. Denk er eens over na. De wereld. En iedereen die daarop rondloopt.’

Ian zette zijn glas voorzichtig op tafel. Hij wist dat hij het vlees moest halen en aansnijden, de groente moest opdienen, gaan zitten, eten en de rest moest laten rusten. Daarna naar boven gaan en van elkaar genieten, zoals het hoorde. Maar uitgerekend op deze avond kon hij zich er niet toe brengen iets anders te zeggen dan wat hij zijn partner al meer dan tien keer had verteld, en waarvan hij had gezworen dat hij het vanavond niet zou zeggen: ‘Jij hebt mij gevraagd om uit de kast te komen en dat heb ik gedaan. Voor jou. Niet voor mezelf, want mij maakte het niets uit, en ook al was dat wel zo geweest, dan waren er te veel mensen bij betrokken. En wat ik voor jou heb gedaan, was ongeveer hetzelfde als wanneer ik een mes door hun keel had gestoken. En dat vond ik best, want jij wilde het zo graag, en toen ik ten slotte besepte...’

‘Dat wéét ik allemaal wel.’

‘Drie jaar is lang genoeg om je te verstoppen, zei je. Je zei: vanavond moet je beslissen. Je hebt het gezegd waar ze bij waren, Kav, en ik heb in hun bijzijn mijn besluit genomen. Toen ben ik weggelopen. Met jou. Heb je ook maar éniġ idee...’

‘Natuurlijk wel. Denk je dat ik van steen ben? Ik heb er wel een idee van, Ian. Maar we hebben het niet alleen over samenwonen, wel? We hebben het over trouwen. En we hebben het over mijn ouders.’

‘Mensen passen zich aan,’ zei Ian. ‘Dat heb jij tegen mij gezegd.’

‘Mensen. Ja. Andere mensen. Die passen zich aan. Maar zij niet. We hebben het hier al eerder over gehad. In mijn cultuur... hún cultuur...’

‘Je maakt nu deel uit van deze cultuur. Met huid en haar.’

‘Zo werkt het niet. Je vlucht niet zomaar naar een vreemd land, neemt vervolgens op een avond een toverpil en als je de volgende ochtend wakker wordt, heb je compleet andere waarden en normen. Dat gebeurt gewoon niet. Waarom kun je niet gewoon gelukkig zijn met wat we hebben? Met hoe de situatie nu is?’

‘Omdat dat een leugen is. Je bent geen kamerbewoner. Ik ben je huisbaas niet. Denk je nou werkelijk dat ze dat tot in de eeuwigheid zullen blijven geloven?’

‘Ze geloven wat ik ze vertel,’ zei hij. ‘Ik woon hier. Zij wonen daar. Dit lukt en het blijft lukken. Al het andere begrijpen ze niet. Ze hoeven het niet te weten.’

‘Zodat ze ermee door kunnen gaan? Voortdurend bij je komen aanzetten met geschikte Iraanse tienerhuwelijkskandidaten? Zo van de boot of uit het vliegtuig of wat dan ook, die je ouders dolgraag kleinkinderen willen geven?’

‘Dat gebeurt niet.’

‘Dat is al gaande. Hoeveel kandidaten hebben ze al niet voor je geregeld? Een stuk of tien? Meer? En wanneer zul je gewoon toegeven en trouwen omdat je de opgelegde druk niet meer aankunt en je het gevoel hebt dat het je plicht is? Wat heb je dán, denk je? Een leven hier en een ander leven in Manchester, terwijl zij – wie ze ook is – daar op baby’s zit te wachten en ik hier zit en... Godverdomme, kijk me áán.’ Ian wilde de tafel wel omver schoppen, zodat het serviesgoed eraf vloog en het bestek over de vloer tolde. Inwendig bouwde zich iets op en hij wist dat er een uitbarsting op de loer lag. Hij liep naar de deur, via de hallan naar de keuken en vandaar naar buiten.

Kaveh zei scherp: ‘Waar ga je naartoe?’

‘Naar buiten. Het meer. Maakt niet uit. Ik weet het niet. Ik moet gewoon naar buiten.’

‘Kom op, Ian. Doe nou niet zo. Wat wij hebben...’

‘We hebben niets.’

‘Dat is niet waar. Kom terug, dan laat ik het je zien.’

Maar Ian wist waar ‘dat laten zien’ toe zou leiden, waar dat laten zien altijd toe leidde, maar dat bracht niet de verandering waar hij zo naar verlangde. Hij liep zonder achterom te kijken het huis uit.

Onderweg naar Bryanbarrow

Cumbria

Tim Cresswell liet zich op de achterbank van de Volvo vallen. Hij deed zijn best het gejammer van zijn kleine zusje niet te horen, die hun moeder opnieuw smeekte of ze niet bij haar mochten wonen. ‘Alsjeblieft, alsjeblieft, heel erg alsjeblieft, mammie,’ zo bracht ze het. Tim wist dat ze hun moeder ervan wilde overtuigen dat ze echt iets miste als ze haar kinderen niet voortdurend om zich heen had. Niet dat het ook maar iets zou uithalen wat Gracie zei, of de manier waarop ze het wellicht zei. Niamh Cresswell was niet van plan ze in Grange-over-Sands in huis te nemen. Ze had wel wat anders te doen en dat had niets te maken met welke verantwoordelijkheid dan ook die ze misschien voor haar kroost mocht voelen. Tim wilde dit aan Gracie vertellen, maar wat had dat voor zin? Ze was tien jaar en te jong om te begrijpen wat trots, minachting en wrok konden aanrichten.

‘Ik heb een pésthekel aan papa’s huis,’ deed Gracie er nog een schepje bovenop. ‘Er zitten óveral spinnen. Het is er donker en het kraakt er, het is tochtig en er zitten overal hoekjes waar spinnenwebben en dingen zitten. Ik wil bij jou wonen, mammie. Timmy ook.’ Ze draaide zich op haar stoel om. ‘Jij wilt toch ook bij mammie wonen, Timmy?’

Noem me geen Timmy, stomme trut, wilde Tim eigenlijk tegen zijn zusje zeggen, maar hij kon nooit kwaad worden op Gracie wanneer ze hem vol vertrouwen aankeek met die liefvallige blik van haar. Maar toen hij die zag, wilde hij tegen haar zeggen dat ze een beetje harder moest worden. De wereld was een schijthuis, en hij begreep niet waarom ze daar nog niet achter was.

Tim zag dat zijn moeder via de achteruitkijkspiegel naar hem keek, wachtte hoe hij op zijn zusje zou reageren. Hij vertrok zijn gezicht en draaide zich naar het raam, terwijl hij bedacht dat hij zijn vader het bijna niet kwalijk kon nemen dat hij de bom had laten barsten waardoor hun leven verwoest was. Zijn moeder was een akelig stuk vreten, en dat was ze.

Die trut viel zelfs nu niet uit haar rol, het was een en al huichelarij waarom ze naar de Bryan Beck-farm teruggingen. Wat ze niet wist, was

dat hij de telefoon in de keuken had opgepakt op precies hetzelfde moment dat zij de telefoon in haar slaapkamer opnam, dus hij had alles gehoord. Zijn vader die vroeg of ze het erg vond om de kinderen nog een nachtje te houden en zijn moeder die daarmee had ingestemd. Deze keer er zelfs poeslief mee had ingestemd, waardoor zijn vader in de gaten had moeten hebben dat ze iets in haar schild voerde, want dat had Tim zeker door. Dus was hij niet verbaasd toen zijn moeder nog geen tien minuten later tiptop gekleed uit de slaapkamer tevoorschijn kwam en hem luchtigjes vertelde zijn spullen te pakken, want zijn vader had gebeld en Tim en Gracie moesten die avond vroeger dan anders naar de boerderij terug.

‘Hij heeft iets leuks voor jullie bedacht,’ zei ze. ‘Hij zei niet wat. Dus pak je spullen. En een beetje snel.’

Ze ging haar autosleutels halen, die hij, zo besepte Tim, had moeten verstoppert. Niet voor zijn eigen bestwil, maar voor die van Gracie. Ze verdiende het verdomme om nog een nachtje bij hun moeder te blijven als ze dat zo graag wilde.

Gracie zei: ‘Weet je, er is niet eens genoeg water om fatsoenlijk in bad te gaan, mama. Het druppelt uit de kraan en het is bruin en afschuwelijk. Niet zoals in jouw huis, waar we bubbels kunnen maken. Ik ben dol op bubbels. Mammie, waarom kunnen we niet bij jóú wonen?’

‘Dat weet je heel goed,’ zei Niamh Cresswell ten slotte.

‘Nee, dat weet ik niet,’ kaatste Gracie terug. ‘De meeste kinderen wonen bij hun móeder als hun ouders zijn gescheiden. Ze wonen bij hun moeder en gaan op bezoek bij hun vader. En jij hebt toch slaapkamers voor ons.’

‘Gracie, als je dan alles zo precies wilt weten, waarom vraag je dan niet aan je vader waarom het er bij jullie anders aan toe gaat?’

Ja hoor, dacht Tim. Alsof pap Gracie tot in de details gaat uitleggen waarom ze op een of andere vervallen farm woonden, in een creepy huis, aan de rand van een creepy dorp waar op zaterdagavond en zondagmiddag niets anders te doen was dan koeienstront op te snuiven, naar de schapen te luisteren of – en dat was pas écht een mazzel – in de beek aan de overkant van de landweg de dorpseenden uit hun stomme eendennesten en eendenkooien te jagen. Bryanbarrow was het einde van nergens, maar wel perfect voor het nieuwe leven van hun vader. En dat leven... zou Gracie niet begrijpen. En dat moest ook niet. Ze moest denken dat ze huurders in huis hadden, alleen was het er maar eentje, Gracie, en als jij in bed ligt, waar denk je dan dat die slaapt en in welk bed precies, en wat denk je dat ze daar doen als de deur dichtgaat?

Tim plukte aan de rug van zijn hand. Hij begroef zijn nagels erin tot

de huid kapot ging en hij voelde hoe zich kleine bloedsikkeltjes vormden. Hij wist dat zijn gezicht onbewogen stond, want hij had die uitdrukking zo geperfectioneerd dat het leek alsof er niets in zijn hoofd omging. Daardoor, door de wondjes die hij in zijn handen kon maken en zijn houding in het algemeen, kon hij zijn waar hij wilde zijn: ver weg van andere mensen en ver weg van de rest. Daardoor was het hem zelfs gelukt om aan de dorpsschool te ontsnappen. Hij ging nu naar een speciale school vlak bij Ulverston, mijlenver van zijn vaders huis – des te beter, want dat was voor zijn vader een dagelijks terugkerend ongemak – en ook mijlenver van zijn moeders huis. En zo wilde hij het, want daar, in de buurt van Ulverston, wist niemand wat er werkelijk in zijn leven was gebeurd en dat moest ook.

Tim keek zwijgend naar het voorbijtrekkende landschap. De rit van Grange-over-Sands naar zijn vaders boerderij bracht hen in het wegstervende daglicht naar het noorden, door Lyth Valley. Daar leek het landschap wel een lappendeken: omheinde weides en grasland, zo groen als klaver en smaragd, glooiden naar de verte en kwamen uit bij de oprijzende hoogvlakten. Daar barstte de aarde uit in enorme rotspartijen van lei- en kalksteen, met daaronder een grijze puinhelling die naar omlaag uitwaaierde. Tussen de graslanden en de hoogvlakten stonden groepen bomen, elzen, geel van de herfst, en goud en rood gekleurde eiken en esdoorns. En hier en daar rezen gebouwen de lucht in die de farms markeerden: enorme, logge schuren en huizen met leien gevels, en schoorstenen waar rook van een houtvuur uit kringelde.

Na een paar kilometer werd de brede Lyth Valley smaller en veranderde het landschap. Bij die versmalling werd het landschap bosrijker en er lagen boombladeren aan weerskanten van de weg, die nu tussen de stapelmuren door kronkelde. Het was gaan regenen, maar wanneer regende het niet in dit deel van de wereld? Deze contreien stonden bekénd om regen, en om die reden waren de stenen muren met dik mos bedekt, varens persten zich uit de spleten omhoog en korstmos kroop aan de voet en langs het schors van de bomen.

‘Het regent,’ zei Gracie overbodig. ‘Ik haat dat oude huis als het regent, mammie. Jij toch ook, Timmy? Het is daar afschuwelijk, helemaal donker en vochtig en griezelig en afschúwelijk.’

Niemand reageerde. Gracie boog haar hoofd. Hun moeder nam de bocht naar de landweg waarover ze naar Bryanbarrow zouden rijden, alsof Gracie helemaal niets had gezegd.

Het was een smal pad dat omhoogliep in een serie haarspeldbochten die door het beuken- en kastanjabos sneden. Ze passeerden de Lower Beck-boerderij en een braakliggend veld dat overwoekerd was met va-

rens. Ze reden langs de Bryan Beck zelf, staken de beek twee keer over, klommen nog wat hoger en kwamen ten slotte bij het dorp, dat onder hen lag en slechts bestond uit een kruispunt met vier straten die op een dorpsplein uitkwamen. Daar stonden een café, een basisschool, een dorps huis, en omdat er ook een anglicaanse kerk stond, was het een soort samenkomstplek. Maar alleen 's avonds en op zondagochtend, en degenen die zich dan in het dorp verzamelden, kwamen er om te drinken of te bidden.

Gracie begon te huilen toen ze stapvoets over de stenen brug reden. Ze zei: 'Mammie, ik háát het hier. Mammie, alsjeblieft.'

Maar haar moeder zei niets en Tim wist dat ze dat ook niet zou doen. Als het ging om waar Tim en Gracie zouden wonen, moest er weliswaar rekening worden gehouden met gevoelens, maar niet met die van Tim en Gracie Cresswell. Zo ging het nu eenmaal en zo zou het blijven gaan, althans totdat Niamh de geest gaf of het uiteindelijk gewoon maar opgaf, wat zich ook maar als eerste voordeed. En Tim dacht hierover na. Kennelijk kon iemand door haat sterven, hoewel, nu hij erover nadacht, hij was nog niet door haat gedood, dus misschien zou zijn moeder er ook niet aan doodgaan.

In tegenstelling tot veel boerderijen in Cumbria, die een eind van de dorpen en gehuchten af lagen, stond de Bryan Beck-farm aan de rand van het dorp. De farm bestond uit een oud elizabethaans landhuis, een even oude schuur en een zelfs nog oudere cottage. Daarachter strekten de weilanden van de boerderij zich uit, waar schapen graasden, hoewel die niet van Tims vader waren maar van een boer die het land van hem pachtte. Ze verleenden de boerderij een 'authentieke aanblik', placht Tims vader te zeggen, en ze pasten bij 'de tradities van de Lakes', wat dat ook mocht betekenen. Ian Cresswell was verdomme geen boer en voor zover het Tim betrof, waren die stomme schapen heel wat beter af als zijn vader op veilige afstand van ze bleef.

Toen Niamh met de Volvo het erf op reed, snikte Gracie het uit. Ze dacht misschien dat als ze maar hard genoeg huilde, hun moeder de auto zou keren en ze weer naar Grange-over-Sands zou terugbrengen in plaats van precies te doen wat ze van plan was: ze alleen om hun vader dwars te zitten daar uit te laden en vervolgens naar Milnthorpe te verdwijnen om dat arme vriendje van haar te neuken, in de keuken van zijn achterlijke Chinese afhaalrestaurant.

'Mammie! Mammie!' huilde Gracie. 'Zijn auto staat er niet eens. Ik durf niet naar binnen als zijn auto er niet staat, want dan is hij niet thuis en...'

'Gracie, hou daar onmiddellijk mee op,' snauwde Niamh. 'Je stelt je

aan als een kind van twee. Hij is gewoon boodschappen aan het doen, meer niet. De lichten in het huis zijn aan en de andere auto staat er ook. En je weet heus wel wat dat betekent.’

Ze sprak de naam natuurlijk niet uit. Ze had erbij kunnen zeggen: je vaders k amerbewoner is thuis, met die akelige nadruk op de eerste lettergreep. Maar daarmee zou ze Kaveh Mehrans bestaan erkennen, en dat was ze niet plan. Ze zei wel betekenisvol: ‘Timothy,’ terwijl ze naar het huis knikte. Dit betekende dat hij Gracie uit de auto moest sleuren en met haar door het tuinhok naar de deur moest marcheren, want daar had Niamh geen zin in.

Hij deed het portier open. Hij gooide zijn rugzak op de lage stenen muur en rukte toen het portier aan de andere kant open. Hij zei: ‘Eruit,’ en hij greep haar bij de arm.

Ze gilde. ‘Nee!’ en ‘dat wil ik niet!’ en ze begon te schoppen. Niamh maakte Gracies gordel los en zei: ‘Hou op met een sc ene te trappen. Straks denkt het hele dorp dat ik je aan het vermoorden ben.’

‘Kan me niet schelen! Kan me niet schelen!’ snikte Gracie. ‘Ik wil met jou mee, mammiel!’

‘O, in godsnaam.’ Toen stapte Niamh ook uit de auto, maar niet om Tim met zijn zusje te helpen. In plaats daarvan griste ze Gracies rugzak weg, maakte hem open en gooide hem over de muur. Die landde – goddank – op Gracies trampoline, waar de inhoud verspreid in de regen neerviel. Daar zat onder andere ook Gracies lievelingspop in, niet zo’n afzichtelijk, misvormd fantasygeval met voeten die bedoeld waren voor achterlijk hoge hakken en van die priemende tieten zonder tepels, maar een baby pop die zo beangstigend echt leek dat je aan kindermishandeling dacht als je ermee ging gooien en hij op zijn hoofd midden op een trampoline terecht kwam.

Nu begon Gracie te gillen. Tim keek zijn moeder boos aan. Niamh zei: ‘Wat moest ik anders?’ En toen tegen Gracie: ‘Als je niet wilt dat hij naar de ratsmodee gaat, zou ik hem maar gaan pakken.’

Gracie schoot de auto uit. Ze rende door de tuin naar de trampoline en nam haar pop in haar armen. Ze hilde nog steeds, maar haar tranen waren nu vermengd met de regen. Tim zei tegen zijn moeder: ‘Leuk, hoor.’

Ze zei: ‘Praat er maar met je vader over.’

Met dat antwoord deed ze alles af. Praat maar met je vader, alsof Niamh Cresswell bij alle rotstreken die ze met hen uithaalde, zich achter hem kon verschuilen, door wie hij was en wat hij had gedaan.

Tim sloeg het portier dicht en draaide zich om. Hij liep de tuin in terwijl hij achter zich de Volvo hoorde weggrijden, en het kon hem niet schelen waar zijn moeder naartoe ging.

Vóór hem zat Gracie op de trampoline te jammeren. Als het niet had geregend, zou ze erbovenop zijn gesprongen en zichzelf hebben uitgeput, want dat deed ze elke dag steeds maar weer, net zoals hij steeds maar weer elke dag zijn dingen deed.

Hij raapte zijn rugzak op en keek even naar haar. Ze was een lastpak, maar ze verdiende het niet om zo behandeld te worden. Hij liep naar de trampoline en reikte naar haar rugzak. ‘Gracie,’ zei hij, ‘kom mee naar binnen.’

‘Nee,’ zei ze. ‘Dat doe ik niet, doe ik niet.’ Ze klemde haar pop tegen haar borst, waardoor er in Tims borst iets verkrampde.

Hij wist niet meer hoe de pop heette. Hij zei: ‘Moet je horen, ik controleer of er spinnen zijn, Gracie, en ik zal de spinnenwebben weghalen. Je kunt... hoe heet ze ook weer... in haar wiegje leggen...’

‘Bella. Ze heet Bella,’ snuffte Gracie.

‘Oké. Bella-ze-heet-Bella. Je kunt Bella-ze-heet-Bella in haar wieg leggen en dan... dan borstel ik je haar, goed? Dat vind je fijn. Dan doe ik je haar zoals jij het graag hebt.’

Gracie keek hem aan. Ze wreef met haar arm over haar ogen. Haar haar, waar ze verschrikkelijk trots op was, werd nat en zou al gauw gaan kroezen, en dan kwam hij er niet meer doorheen. Ze prutste aan een lange, weelderige haarlok. Ze zei: ‘Franse vlechtjes?’ zo hoopvol dat hij het haar niet kon weigeren.

Hij zuchtte. ‘Oké. Franse vlechtjes. Maar dan moet je nu meekomen, anders doe ik het niet.’

‘Oké.’ Ze schoof van de rand van de trampoline en gaf hem Bella-ze-heet-Bella. Hij stopte de pop met het hoofd omlaag in Gracies rugzak en liep naar het huis. Gracie schuifelde over het grindpad achter hem aan.

Maar alles werd anders toen ze binnenkwamen. Ze liepen aan de oostkant van het huis de keuken in, waar op het ouderwetse fornuis een soort braadstuk stond, waarvan het vet in de pan stonde. Naast die pan stond een pan koud geworden spruitjes en op het aanrecht een verlepte salade. Tim en Gracie hadden nog geen avondeten gehad, maar zo te zien hun vader ook niet.

‘Ian?’

Tim voelde zich inwendig verharderen toen hij de stem van Kaveh Mehran hoorde. Een beetje behoedzaam. Een beetje gespannen?

Tim zei ruw: ‘Nee, wij zijn ’t.’

Stilte. Toen: ‘Timothy? Gracie?’ alsof iemand anders zijn stem na-deed, dacht Tim. Er klonk geluid in het stookhuis, iets werd over de flagstones en daarna over het tapijt gesleept, een ingehouden: ‘Wat een

puinhoop' en Tim ervoer een heerlijk ogenblik. Ze hadden vast ruzie gehad, zijn vader en Kaveh waren elkaar naar de keel gevlogen, er lag overal bloed en wat zou dát een mooie verrassing zijn. Hij liep naar het stookhuis met Gracie achter zich aan.

Tot Tims teleurstelling was daar alles in orde. Geen omgegooid meubels, geen bloed, geen ingewanden. Het geluid was van de zware, oude speeltafel geweest, die Kaveh vanaf de open haard naar zijn plek in de hoek had geschoven. Maar hij zag er gedeprimeerd uit en dat was genoeg voor Gracie om te vergeten dat zij zelf een wandelend emotioneel wrak was. Ze rende meteen naar de man toe.

'O, Kaveh,' riep ze uit. 'Is er iets gebeurd?' waarna de lullhannes zich op de bank liet vallen, zijn hoofd schudde en zijn hoofd in zijn handen verborg.

Gracie ging naast Kaveh op de bank zitten en sloeg haar arm om zijn schouders. 'Wil je het me niet vertellen?' vroeg ze aan hem. 'Vertel het me alsjeblieft, Kaveh.'

Maar Kaveh zei niets.

Het was duidelijk, dacht Tim, dat hij ruzie met hun vader had gehad en dat zijn vader woedend was weggelopen. Mooi zo, besloot hij. Hij hoopte dat ze allebei leden. Als zijn vader van een klif af reed, zou hij dat helemaal prima vinden.

'Is er iets met je mama gebeurd?' vroeg Gracie aan Kaveh. Ze streek zelfs over het vettige haar van die vent. 'Is je vader iets overkomen? Heb je zin in een kopje thee, Kaveh? Heb je hoofdpijn? Of misschien pijn in je buik?'

Nou ja, dacht Tim, Gracie was weer oké. Ze was haar eigen zorgen vergeten en druk bezig de verpleegster uit te hangen. Hij liet haar rugzak bij de deuropening van het stookhuis vallen en liep naar de andere deur van de kamer waar vanuit een vierkant halletje een gammele trap naar de eerste verdieping van het huis leidde.

Zijn laptop stond op een wankel bureau onder het raam in zijn slaapkamer en het raam zag uit over de voortuin en het dorpsplein erachter. Het was nu bijna donker en de regen kwam met bakken naar beneden. Er stond een stevige wind, waardoor de esdoornbladeren in hopen onder de banken op het plein opwaaiden en ze kriskras de straat door werden geblazen. In een rij huizen aan de overkant van de straat brandde licht, en in de bouwvallige cottage waar George Cowley met zijn zoon woonde, zag Tim achter een dun gordijn iets bewegen. Hij keek er even naar – een man en zijn zoon die naar het hem toescheen met elkaar aan het praten waren, maar wat wist hij er nou eigenlijk van – en draaide zich toen om naar zijn computer.

Hij logde in. Het was een trage verbinding. Het leek alsof hij eeuwen moest wachten. Onder hem hoorde hij Gracies mompelende stem en even later werd de stereo aangezet. Ze dacht zeker dat ze Kaveh met muziek wat kon opvrolijken. Tim had geen idee waarom, want hij gaf niks om muziek.

Eindelijk. Hij opende zijn e-mailprogramma en keek of er berichten waren. Er was een speciaal mailtje waarop hij zat te wachten. Hij keek ongeduldig hoe de zaken zich ontwikkelden, want dit had hij met geen mogelijkheid op zijn moeders computer voor elkaar kunnen krijgen. Echt niet.

Toy4You had eindelijk het voorstel gedaan waar Tim naar had gevist. Hij las het door en dacht er een tijdje over na. Het was niet veel als je bedacht wat Tim ervoor terugvroeg, dus typte hij het bericht dat hij al die weken waarin hij het spel met Toy4You had meegespeeld al had willen typen.

Ja, maar als ik het doe, wil ik er wel wat voor terug.

Hij verzond het bericht en moest onwillekeurig glimlachen. Hij wist precies wat hij in ruil wilde voor de gunst die van hem werd gevraagd.

Lake Windermere

Cumbria

Ian Cresswells woede was al lang bekoeld toen hij bij het meer aankwam, want de rit ernaartoe duurde twintig minuten. Maar daarmee was alleen Ians allesoverheersende woede verdwenen. De achterliggende gevoelens waren niet veranderd, en verraad stond boven aan dat lijstje.

Met 'jij en ik zitten in een andere situatie' nam Ian geen genoegen meer. In het begin was dat prima geweest. Hij was zo stapelgek op Kaveh geweest dat het amper tot Ian was doorgedrongen dat de jongere man zelf niet deed wat hij wel van Ian had geëist. Het was voor hem genoeg geweest om in het gezelschap van Kaveh Mehran het huis uit te kunnen lopen. Hij had er genoeg mee genomen om zijn vrouw en kinderen te verlaten om – zo verklaarde hij het aan zichzelf, aan Kaveh, en aan hén, godbetert – eindelijk en openlijk uit te komen voor wie hij was. Niet meer wegglijpen naar Lancaster, niet meer dat anonieme betasten en anoniem neuken en het kortstondige gevoel van ontlading. De daad was voor hem eindelijk geen ellendig karwéi meer. Zo was het jarenlang wel geweest, omdat hij geloofde dat hij daarmee anderen beschermde tegen iets wat hij te laat aan zichzelf had bekend om er nog iets aan te doen, en dat dat belangrijker was dan zichzelf te zijn zoals zou moeten. Kaveh had hem dat geleerd. Kaveh had gezegd: 'Het is zij of ik,' en had op de deur geklopt, was het huis in gelopen en had gezegd: 'Vertel jij het ze of moet ik het doen, Ian?' En in plaats van dat hij had gezegd: wie ben je verdomme en wat doe je hier?, had Ian zijn eigen verklaring gehoord en was weggelopen, terwijl hij het aan Niamh over had gelaten om het uit te leggen, als ze dat al wilde. En nu vroeg hij zich af wat hem in vredesnaam had bezielde, wat voor waanzin over hem was gekomen, of hij niet eigenlijk aan een of andere geestesziekte had geleden.

Hij vroeg zich dit niet af omdat hij niet van Kaveh Mehran hield, hij wilde hem nog steeds, als een soort krankzinnige obsessie. Hij vroeg het zich af omdat hij erover was blijven nadenken wat dat moment met hen allemaal had gedaan. En hij vroeg het zich af omdat hij was blijven

nadenken over wat het kon betekenen als Kaveh niet hetzelfde voor Ian deed als Ian wel voor hem had gedaan.

In Ians ogen was het voor Kaveh heel gemakkelijk om uit de kast te komen en het richtte lang niet zoveel schade aan als bij Ian. O, hij begreep dat Kavs ouders buitenlanders waren, maar alleen in cultureel en religieus opzicht. Ze woonden al ruim tien jaar in Manchester, dus je kon niet zeggen dat ze op een etnische zee op drift waren geraakt en er niets van begrepen. Ze woonden al langer dan een jaar samen – Kaveh en hij – en het werd tijd dat Kaveh eerlijk uitkwam voor wat hij en Ian Cresswell voor elkaar betekenden. Het feit dat Kaveh niet voor dat simpele feit uit kon komen en het aan zijn ouders kon vertellen... Het was allemaal zo oneerlijk dat Ian er opstandig van werd.

Maar hij wilde dat die opstandigheid uit zijn lijf verdween, want hij wist maar al te goed dat hij daar helemaal niets mee bereikte.

De hekken van Ireleth Hall stonden open toen hij daar aankwam, wat meestal betekende dat er iemand op bezoek was. Maar Ian wilde helemaal niemand zien, dus in plaats van door te rijden naar het middeleeuwse huis dat boven het meer opdoemde, nam hij een zijweg die rechtstreeks naar het water leidde en naar het stenen botenhuis aan de oever.

Daar lag zijn scull. Het was een gestroomlijnde roeiboot die laag op het water lag. Vanaf de stenen kade, die langs drie kanten van het schemerige botenhuis liep, was het lastig instappen, en er weer uit stappen was al even hachelijk. Het was nu des te lastiger omdat er in het botenhuis zelf geen licht was. Over het algemeen kwam er genoeg licht van de deuropening aan de waterzijde, maar het was om te beginnen een bewolkte dag geweest en nu werd het donker. Maar daar liet Ian zich niet door weerhouden, want hij moest het meer op, het water met de roeispanten bewerken, zijn snelheid opvoeren en zijn spieren voelen branden, tot het zweet van hem af gutste en er voor hem enkel en alleen nog de inspanning bestond.

Hij maakte de lijn van de scull los en hield de boot dicht langs de kanderand. Er waren drie stenen treden in het water, niet ver van de ingang aan de waterkant van het botenhuis, maar hij had gemerkt dat het riskant was om die te gebruiken. Gaandeweg waren de stenen in het water met algen begroeid geraakt en de treden waren in geen jaren schoongemaakt. Ian had dat best kunnen doen, maar hij dacht er alleen maar aan wanneer hij zijn scull gebruikte. En wanneer hij het water op ging, was dat meestal omdat hij per se weg móést en wel zo snel mogelijk.

Deze avond was het al net zo. Met de lijn in de ene hand en met de andere op het dolboord om de roeiboot stabiel te houden, liet hij zich

voorzichtig in de scull zakken, terwijl hij zijn gewicht voorzichtig in evenwicht hield zodat het voertuig niet zou kantelen en hij in het water zou belanden. Hij zat. Hij rolde het touw op en legde het op de boeg. Hij zette zijn voeten op het voetenbord en duwde zich af van de kade. Hij lag naar buiten gericht, dus het was eenvoudig om de scull via de doorgang het meer op te sturen.

Tijdens zijn rit naar Ireleth Hall was het gaan regenen, maar nu was de regen hardnekkiger geworden. En als hij niet die spanning uit zijn lijf had willen kwijtraken, wist Ian dat hij op dat moment niet had doorgezet. Maar de regen deed er niet echt toe en het had weleens harder geregend. Bovendien was hij niet van plan erg lang weg te blijven. Slechts zolang het duurde om met de roeiboot noordwaarts in de richting van Windermere over het water te schieten. Wanneer hij genoeg zweet was kwijtgeraakt, zou hij naar het botenhuis terugkeren.

Hij bevestigde de lange roeispanen in hun rechthoekige vergrendeling. Hij paste de positie van de dollen aan. Hij bewoog zijn benen om er zeker van te zijn dat het roeibankje soepel over zijn glijders gleeed en toen was hij klaar om te vertrekken. In minder dan tien seconden was hij al een eindje van het botenhuis vandaan en op weg naar het midden van het meer.

Van daaruit zag hij de contouren van Ireleth Hall, met zijn toren, puntgevels en de vele schoorstenen die het eeuwenoude verhaal vertelden over het ontstaan ervan. Licht scheen door de erkerramen van de salon en de slaapkamer van de bewoners op de eerste verdieping. Aan de zuidkant van het gebouw rezen de reusachtige, geometrische patronen van de in sculpturen gesnoeide tuin boven de omringende stenen muren uit en staken mistroostig af tegen de avondlucht. Een paar honderd meter ervandaan, verborgen voor Ireleth Hall zelf, brandde er op elke verdieping van een andere toren licht, een tweelingbroertje van het oudste gedeelte van Ireleth Hall. Dit was echter een *folly*, die leek op de grimmige en gedrongen torens van Cumbria, en waar de meest nutteloze vrouw woonde die Ian Cresswell ooit was tegengekomen.

Hij wendde zich af van het landhuis, de toren, de sculptuurtuin en het buitenverblijf van zijn oom, van wie hij hield, maar die hij niet begreep. 'Ik accepteer jou, dus jij moet mij accepteren,' had Bernard Fairclough tegen hem gezegd, 'want we moeten ons in het leven allemaal aanpassen.'

Ian had zich dat echter afgevraagd, net zoals hij zijn vragen had over schulden die betaald moesten worden en aan wie dan wel. Dat was ook iets wat hem vanavond bezighield. Dat was ook iets waardoor hij het water op moest.

Het meer was geen eenzame plek. Het was zo groot, de grootste watermassa in Cumbria, dat er met regelmatige tussenpozen kleine gehuchten en dorpjes op de oever opdoken. En op verspreid liggende plekken in de rest van het onontgonnen landschap stonden hier en daar huizen met leien voorgevels, of een landhuis dat lang geleden was omgebouwd tot een duur hotel of privébezit, waaruit meestal bleek dat er een rijkwaard woonde met voldoende middelen om er meer dan één huis op na te houden. Want als de herfst moest wijken voor de winter, was het Lake District een onwelkome plek voor degenen die niet van stormachtige wind en sneeuw hielden.

Dus Ian voelde zich op het water niet eenzaam. Toegegeven, hij was de enige roeier op dat moment, maar het was een rustig idee dat er langs de oevers boten lagen van leden van een plaatselijke club, en boten, kajaks, kano's en sculls die eigendom waren van de bewoners van de huizen aan het water, die nog niet voor de winter uit het water waren gehaald.

Hij wist niet precies hoe lang hij had geroeid, maar het kon nog niet zo lang zijn geweest, dacht hij, want hij leek nog niet ver te zijn gekomen. Hij was nog niet eens ter hoogte van het Beech Hill-hotel, vanwaar hij duidelijk de kolos van het laag in het water liggende Belle Island kon zien liggen. Dat punt markeerde meestal dat hij halverwege zijn work-out was, maar hij beseftte dat zijn ruzie met Kaveh hem meer had uitgeput dan hij dacht, want hij merkte dat zijn spieren vermoeid raakten, wat betekende dat het tijd was om terug te keren.

Even bleef hij roerloos zitten. Hij hoorde het verkeer op de A592, die ten oosten van het meer liep. Maar behalve dat en de regen die op het water en tegen zijn windjack tikte, hoorde hij niets. De vogels waren naar bed en ieder zinnig mens zat binnen.

Ian haalde diep adem. Er ging een huivering door hem heen; iemand liep over zijn graf, dacht hij spottend. Dat was het, of het lag aan het weer, wat veel waarschijnlijker was. Zelfs in de regen ving hij de geur op van rook uit een schoorsteen in de buurt en hij stelde zich een warm vuur voor, terwijl hij daar met uitgestrekte benen voor zat met Kaveh naast zich in net zo'n stoel, met eenzelfde glas wijn in de hand, terwijl ze een gesprek voerden dat van de hak op de tak ging, zoals talloze stellen in talloze huizen overal ter wereld aan het eind van de dag deden.

Dat, zo zei hij tegen zichzelf, was wat hij wilde. En ook de rust die ermee gepaard ging. Het leek niet zoveel gevraagd: een gewoon leven zoals ieder ander dat leidde.

Er verstreken een paar minuten: bijna geen geluid, Ian in rust, terwijl de scull zachtjes deinde op het ritme van het water. Als het niet had

geregend, was hij misschien wel even weggedoezeld. Maar nu werd hij steeds natter en het werd tijd om naar het botenhuis terug te keren.

Hij dacht dat hij ruim een uur op het water was geweest, en toen hij uiteindelijk de oever naderde, was het helemaal donker. Inmiddels waren de bomen gedaanten op het land geworden: hoekige, stevige coniferen als rechtopstaande rotsen, spichtige berkenzomen die zich tegen de hemel aftekenden en ertussenin de esdoorns met palmachtige bladeren die trilden onder de roffelende regen. Tussen de bomen door liep een pad naar het botenhuis, dat ondanks het weer en het tijdstip vanaf het water gezien een mooi bouwwerk was, want het bestond uit een massa leien en kalkstenen kantelen, en de ingang aan de waterkant werd gevormd door een gotische boog die eerder paste bij een kerk dan bij een botenstalling.

Ian zag dat het licht boven de deuropening niet brandde. Dat had met de invallende duisternis aan moeten floepen, waardoor de buitenkant van het botenhuis werd verlicht, ook al bereikte het licht amper de binnenkant van het botenhuis. Maar waar een gele gloed bij beter weer motten had aangetrokken, was er nu helemaal niets. Net als de algen op de kadestenen, moest hij dit ook in orde maken.

Hij stuurde naar de doorgang en gleed naar binnen. Het botenhuis lag een eind uit de buurt van het hoofdgebouw en stond ook niet vlak bij de folly, dus er was niets, nog geen sprankje licht, dat door de duisternis priemde, en het was er dan ook aardedonker. Er lagen drie andere vaartuigen. Een veelgebruikte vissersboot, een speedboot en een kano van onzekere herkomst waarvan het nog onzekerder was of die wel veilig was, lagen willekeurig aan de rechterkade aangemeerd. Ian moest zich erlangs wurmen om terug te keren naar het uiteinde waar de scull had gelegen, en dat deed hij op de tast. Zijn hand kwam tussen de roeiboot en de scull terecht en hij vloekte toen zijn knokkels hardhandig bekneld raakten tussen het fiberglas van de scull en het hout van de andere roeiboot.

Hetzelfde gebeurde met de stenen kade, en deze keer voelde hij bloed. Hij zei: 'Godverdómmme,' en drukte zijn knokkels even tegen zijn zij. Zijn hand deed verrekte pijn en hij wist dat wat hij nu ook deed, hij dat erg voorzichtig moest doen.

Er lag een zaklamp in zijn auto en hij had nog wel zoveel humor om zichzelf te feliciteren dat hij hem daar had achtergelaten waar hij er verdomme geen fluit aan had. Deze keer stak hij voorzichtiger zijn hand naar de kade uit, vond die en tastte naar de klamp om de scull aan vast te leggen. Licht of donker, regen of zon, zo dacht hij, een fatsoenlijke kikkersteek kon hij altijd leggen. Dat deed hij dan ook en hij haalde zijn

voeten van het voetbord. Daarna verplaatste hij zijn gewicht en wilde hij zich uit de scull op de kade omhoog hijsen.

En zoals deze dingen gaan, gebeurde het toen hij met zijn gewicht op een enkele steen op de kade balanceerde en zich uit de scull over het water naar achteren boog. De steen die zijn gewicht zou moeten dragen, en die nu klaarblijkelijk te lang op de kade had gelegen om dat ook daadwerkelijk te doen, schoot los. Hij viel voorover en de scull, die alleen aan de boeg vastlag, schoot naar achteren. En daar ging hij, het ijskoude water in.

Maar onderweg sloeg hij met zijn hoofd tegen de leistenen waar de kade lang geleden mee was gebouwd. Hij was bewusteloos toen hij in het water belandde en vijf minuten later was hij dood.